

Justificació del vehicle jurídic i la figura adequada per a constituir una comunitat energètica a Terrassa

En el present document es procedeix a justificar l'elecció del vehicle jurídic i la figura més convenient per a constituir una comunitat energètica que serveixi per aglutinar diferents agents i actors presents en la ciutat de Terrassa, als efectes d'avançar amb l'encàrrec de la Diputació de Barcelona per a prestar a assistència legal especialitzada a l'Ajuntament de Terrassa.

La justificació s'estructurarà en tres punts. En primer lloc, s'exposarà perquè la **comunitat ciutadana d'energia** és la figura adient en aquest supòsit, a la llum dels interessos de l'Ajuntament de Terrassa, del projecte de Reial Decret recentment publicat, així com de les respostes al qüestionari remeses pels potencials interessats en formar-ne part. Seguidament, es justificarà l'elecció de l'**associació** com a vehicle jurídic més avinent. Per últim, es dedicarà un apartat per a reflectir la **perspectiva de l'Ajuntament de Terrassa** en relació amb la comunitat energètica.

1

La figura de la Comunitat Ciutadana d'Energia

Com és sabut, el concepte de comunitat energètica engloba dues figures jurídiques concretes provinents de les Directives europees, i que es troben en procés de transposició a l'ordenament jurídic espanyol: la comunitat d'energies renovables (en endavant, **CER**) i la comunitat ciutadana d'energia (en endavant, **CCE**).

Aquestes dues figures, tot i no ser exactament coincidents, compten amb una mateixa vocació, que no és altra que la de dotar als consumidors finals de mitjans de participació col·laborativa que els permetin aprofitar al màxim els beneficis derivats de la penetració d'energies renovables en tots els vectors energètics.

En data 21 d'abril de 2023, el Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic (MITERD) va treure a informació pública el [Projecte de Reial Decret pel qual es desenvolupen les figures de les comunitats d'energies renovables i les comunitats ciutadanes d'energia](#), el

qual ha aportat llum sobre el règim jurídic de les CER i les CCE a Espanya. A l'espera de l'aprovació definitiva del Reial Decret, ens basarem en l'esmenat projecte.

Atès el que recull i estableix el projecte de Reial Decret, es considera que la figura adequada per a vestir la iniciativa que es pretén dur a terme a Terrassa és la comunitat ciutadana d'energia (CCE). La principal raó és perquè, a diferència de la CER, la CCE no està constreta per la limitació de proximitat, referent al radi dels 5 kilòmetres aplicable a les CER amb projectes desenvolupats a municipis de més de 50.000 habitants (art. 4.1.e.iii del Projecte de RD). Si parlem d'un projecte de ciutat, aquesta distància prevista per a les CER podria arribar a limitar la participació d'alguns agents que es vulguin sumar a la iniciativa.

De les respostes al qüestionari per part dels interessats en formar una comunitat energètica s'extreu que alguns dels participants estarien ubicats fora del municipi, o a més de 5 kilòmetres del polígon de Can Petit, per exemple. Per això, en el cas que s'optés per la figura de la CER, l'esmenat criteri de proximitat, així com la prohibició de fragmentar artificialment els projectes, impossibilitarien que tant aquests interessats com d'altres que volguessin participar-hi en un futur, poguessin esdevenir membres de la comunitat energètica. Per tant, amb l'idea de no deixar a ningú enrere, es considera que la figura més compatible amb la iniciativa de comunitat energètica de Terrassa és la CCE.

Així mateix, l'article 3 del Projecte de RD limita la participació a les CER només a persones físiques, pimes i autoritats locals, deixant fora a grans empreses i a Administracions públiques i organismes que formen part del sector públic institucional, que no encaixin dins del concepte d'autoritat local. Amb el mateix propòsit de no deixar fora a ningú, es considera adequada l'elecció de la CCE, en tant que permet l'entrada a qualsevol persona física i jurídica, sempre que el control efectiu de l'entitat jurídica l'exerceixin els socis que siguin persones físiques, autoritats locals o petites empreses (art. 9 del Projecte de RD).

La forma jurídica de l'Associació

Prenent en consideració les inquietuds dels interessats, s'arriba a la conclusió de que el vehicle més adient per a observar les expectatives dels potencials actors de la iniciativa de comunitat energètica és l'associació.

D'acord amb les respostes al qüestionari, la gran majoria dels interessats pretenen compartir tant la prestació de serveis energètics, com l'energia excedentària de les seves instal·lacions fotovoltaïques d'autoconsum. Per contra, no hi ha consens a l'hora d'aportar capital a la comunitat per tal de promoure noves instal·lacions energètiques a cobertes. De la mateixa manera, als potencials membres no els interessa promoure parcs fotovoltaïcs sobre terreny per a la venda d'energia al mercat.

A mode de conclusió, el que majoritàriament es busca és la creació d'un espai en el qual es faciliti la compartició d'energia elèctrica d'origen renovable entre els participants, així com la posada en comú de coneixements tècnics i serveis energètics. A més, es pretén posar en valor la marca Terrassa, promovent una comunitat energètica creada per i per a la ciutat, en la que també hi puguin potencialment participar ens públics, facilitant d'aquesta manera la col·laboració publicoprivada.

Amb aquest esquema en ment, es considera que el vehicle jurídic més adient per a la formació de la CCE de Terrassa és l'associació. Degut a que l'objecte principal, en aquest cas, no és l'exercici d'una activitat econòmica, no resulta necessària l'agilitat mercantil d'una cooperativa o d'una societat mercantil, que sí podrien arribar a ser adequades en el cas que hi hagués consens per a posar en comú capital i promoure instal·lacions de generació fotovoltaica per a la venda d'electricitat a tercers.

En el cas de Terrassa, el que es busca és compartir energia, eines, esforços i coneixements. Davant d'aquesta situació la figura l'associació és especialment escaient, ja que facilita l'entrada d'ens públics i altres agents, així com l'eventual sortida dels participants amb suficient flexibilitat, una característica que molts dels interessats posaven de relleu en les seves respostes al qüestionari.

En essència, al que s'aspira és a la creació d'un fòrum ciutadà on els diferents actors puguin compartir els seus coneixements, serveis o excedents d'electricitat. Amb la figura de l'associació queda palesa la manca d'ànim de lucre, s'evita caure en formalismes excessius i tràmits més complexos que es donen en una cooperativa o una societat mercantil i s'assegura la transparència i caràcter democràtic de la comunitat energètica.

La perspectiva de l'Ajuntament de Terrassa

En el cas de la comunitat energètica de Terrassa, que es vehicularia per mitjà de la figura de la Comunitat Ciutadana d'Energia i adoptaria la forma d'associació, l'Ajuntament de Terrassa podria adherir-se a la mateixa per majoria absoluta del Ple, de conformitat amb l'article 114.3.d) del *Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya*. Així mateix, l'article 2.6 de la *Llei Orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del Dret d'Associació*, disposa que les entitats públiques podran exercitar el dret d'associació entre si, o amb particulars, com a mesura de foment i suport, sempre que ho facin en igualtat de condicions amb aquests, a fi d'evitar una posició de domini en el funcionament de l'associació.

Per altra banda, l'Ajuntament de Terrassa també podria optar per establir convenis de col·laboració amb la comunitat energètica, a la llum de l'article 47.2.c) de Llei 40/2015, d'1

d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic. Pel que respecta als requisits de validesa i eficàcia dels convenis, l'article 48.3 de la mateixa Llei determina que:

"La subscripció de convenis haurà de millorar l'eficiència de la gestió pública, facilitar l'ús conjunt de mitjans i serveis públics, contribuir a la realització d'activitats d'utilitat pública i complir amb la legislació d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera"

Per últim, i sense perjudici de les darreres opcions, l'ajuntament de Terrassa podrà afavorir el desenvolupament de la comunitat energètica en el sentit que expressa l'article 72 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local, el qual insta a les corporacions locals a afavorir el desenvolupament de les associacions per la defensa dels interessos generals o sectorials dels veïns, facilitant dins les seves possibilitats l'ús de mitjans públics. En el cas que en un futur la comunitat energètica pretengués promoure instal·lacions de generació d'energies renovables, l'Ajuntament podria cedir l'ús de teulades, cobertes o terrenys de titularitat municipal mitjançant la fórmula jurídica que s'escaigui d'acord amb la condició dels béns en qüestió (demanials o patrimonials).

En conclusió, l'Ajuntament compta amb diverses opcions per a participar, promoure i facilitar el desenvolupament de la comunitat energètica. En aquest sentit, el vehicle jurídic de l'associació aporta flexibilitat i facilita l'entrada a l'Ajuntament, que no hauria de tramitar un expedient d'exercici de l'activitat econòmica per a unir-se (article 136 i següents del Decret 179/1995, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals).